

Toespraak minister Klink bij zorgactie Telegraaf

Beste mensen

- Graag gebruik gemaakt van uitnodiging Telegraaf om hier vandaag te zijn. Op deze dag van de zorg.

- Goed initiatief. Ben nu zo'n twee jaar minister en als mij een ding opvalt is het de enorme persoonlijke inzet van mensen die in de zorg werken.

- Was onlangs in VS. Een internationale conferentie over de kwaliteit van de zorg. Nederland was opnieuw het best scorende land. Vele landen in de wereld, en zeker ook de USA, kijken naar onze zorg, de manier waarop wij het hebben ingericht. Maar bij al die lof geldt een ding: uiteindelijk maken de werkers in de zorg het verschil. U en niet de staat maakt het verschil. Zonder toewijding kunnen wij niet. De overheid kan alleen maar de randvoorwaarden scheppen. Daarover straks nog iets meer.

- Het is vandaag een Kerstbijeenkoms. Voor iemand met mijn achtergrond is het dan verleidelijk om op Kerst in te gaan. Ik doe dat ook, maar niet uit een soort bekeringsijver, maar om aan te geven wat het betekent als de patient en de zorgverlener centraal staan. Om te laten zien dat regels en systemen aan die zorg en toewijding ondergeschikt moeten zijn.

- Toen zo'n tweeduizend jaar geleden in het zwaar religieuze Israel Jezus en een aantal volgelingen op de sabbath een zieke man tegen kwamen met een verdorde en dus lamme hand genas hij die. Vaak zie je dat er dan staat dat Hij met ontferming was bewogen. Beetje ouderwetse term die in feite een combinatie van toewijding en vereenzelviging inhoudt. Hij genas de man. Dat was tegen het zere been van de elite uit die tijd. Schande dat hij niet bij wijze van spreken tot maandag wacht. Waarom nu op de dag dat je niet mag werken? Het antwoord in dit soort gevallen is volstrekt helder. Regels worden hier ondergeschikt gemaakt aan toewijding en goede zorg. 'Het is toegestaan op de sabbath goed te doen'.

- Een andere les die uit onze traditie te halen valt is dat dit goed doen zich tot alle mensen uitstrekt. Toen alweer zo'n tweeduizend jaar geleden een dame uit buurland naar Jezus kwam en Hem vroeg om haar dochter te redden, zei hij aanvankelijk dat Hij uit Israel kwam en daar moest helpen. De vrouw drong aan en uiteindelijk hielp Hij haar. Hier werd het wat wij tegenwoordig noemen tribalisme doorbroken. Hulpverleners maken geen onderscheid tussen mensen met een verschillende afkomst, of tussen mensen met een verschillende status, beurs of machtspositie. Uiteindelijk telt elke mens. Die houding kenmerkt onze werkers in de zorg. Daarom maakt u het verschil.

- Daarom kunnen we trots zijn op de vaak ook jonge mannen en vrouwen die de meest kwetsbare mensen in onze samenleving dagelijks helpen. Het was ook voor mij aangrijpend om te zien wat een goed woord, wat vriendelijkheid en belangstelling, vriendschappelijkheid en meelevens voor effecten oproept bij mensen die in angst zitten over de toekomst. Wat het doet met mensen die langdurig verzorgd moeten worden en dagelijks in een verpleeghuis zijn. Wat het doet, zelfs met mensen die zich nauwelijks meer bewust zijn van hun eigen bestaan. Die zorgverlening inspireert zieke en bezorgde mensen. Die zorgverlening inspireert om te kiezen voor zorgverlening als beroep. Die zorgverlening inspireert maar vraagt ook veel van de werkers in de zorg. De emoties die met pijn en moeite, met vreugde en verdriet soms rond leven en dood gepaard gaan: daar moeten de werkers in de zorg ook zelf mee omgaan en

een plaats geven. Daarom is het een mooi en dankbaar beroep, maar ook een zwaar beroep.

- Mensen in de politiek moeten werkers in de zorg daartoe in staat stellen. Dat is een plicht aan onze kant. Ook voor ons geldt dat regels niet aan goede zorg in de weg moeten staan. Ook voor ons geldt dat u iedereen goede zorg moet kunnen geven, ongeacht status en afkomst.

- Neemt u van mij aan dat de staatssecretaris en ik ook voortdurend met dat oog naar de zorg kijken. Het is om die reden dat ik heb gesproken over een tweede revolutie in de zorg. In voorgaande jaren is het verzekeringsstelsel gemoderniseerd. Het is zo opgezet dat zorg ongeacht je inkomen of positie voor iedereen beschikbaar is. Dat is belangrijk. Maar de inrichting van de zorg, het zorgstelsel, staat nu nog te veel aan goede, samenhangende zorg in de weg.

Met name voor chronisch zieken is die samenhang van belang. Zij moeten goede zorg dichtbij huis kunnen ontvangen. Goed in die zin dat verpleegkundigen, huisartsen, fysiotherapeuten en specialisten hun werk gezamenlijk afstemmen op de behoeften van de patient. Maatwerk dus. Veel huisartsen en verpleegkundigen werken daaraan. Dat geldt ook voor specialisten. Maar de randvoorwaarden, de regels werken er niet aan mee. Onze bekostiging beloont nog te veel versnipperde zorg. Patiënten kunnen er nog steeds niet van op aan dat behandelende artsen alle informatie hebben die nodig is voor goede zorg, bijvoorbeeld over medicijn gebruik. Er zijn kwaliteitsverschillen, maar patiënten kennen die niet. Dat willen de staatssecretaris en ik veranderen. Om u beter in staat te stellen goede zorg te leveren.

- Gisteren was ik bij de Diabetes Vereniging Nederland. De bevrogen voorzitter de heer Van der Velden en de voorzitter van het Nederlands Diabetes Fonds, de heer Van Schilfgaarden ondersteunen die aanpak omdat zij vanuit hun patiënten denken. Zij vragen om andere regels rond de manier waarop wij de zorg betalen. Weg met de versnippering is de boodschap. Richt het EPD vooral in voor chronisch zieken en maak daar haast mee. Zij hebben er het meeste baat bij: de diabetes patiënten, de mensen met hartfalen en COPD. Ik zal aan die oproep gehoor geven en de komende jaren, ook rond het EPD, het accent leggen op de chronisch zieken. Want inderdaad: zij hebben het meeste baat bij samenhangende zorg, waarin de internist weet wat de huisarts deed en deze weet wat de fysiotherapeut aan het doen is. Extra aandacht en prioriteit dus voor deze patiënten. Dat is wat ik noemde een tweede revolutie in de zorg. Het gaat dan eens een keer niet om een verandering die van bovenaf wordt opgelegd, maar om een verandering die van onderaf aan ons wordt gevraagd! De regels moeten ondergeschikt en dienstbaar zijn aan de werkers in de zorg. Want om de patient en om hen moet het in de zorg draaien. Zij maken het verschil! En zij moeten meer en meer de spil van de gezondheidszorg zijn.